

СЪЕЗДЪТ
ПОЛИТИ
"ЕДИН

Дойду-юмбайлар кичинигэр - Москва куоракта иям ыйын 25-26 күнүдүгэр Российскай Федерация кичиник сайдылгын түстүүр уламхан суолталарга төрөөбүн буолан ааста. Илхамыла-тохулдуу ыар көмүсүн дүрүн дэбөрцөттөн дойдуну өрө көтөҕөн таһаарбыт. Аан дойдута улуу кризис ааннаабылыгар сатабыллаах даһалыыан көктүн оһуутур сайдыыны ханчыйыт "Биримиз" политическай партия ХХI съези өлүккө сүрдүк ыраахтык тэпчиппэ.

Саха сириттэн 6 делегат уонах 12

«БИИР НЬЫГЫЛ РОССИЯ» ПАРТИЯ БУТУН РОССИЯТААҒЫ СЪЕДИГЭР

айтырылганда келип келтирилиши ык-
тыбызга. Бийлик чураткылар аялсыз
башкаларга көрдүрүп бербейт, үчүстөй
булар удушпугуткан. Бизир кылым
Россия" политический партия Чу-
рапчалары төрөлгөн секретари,
улугу байыткыл секретирий башу-
рустары салбууячы Стенан Ана-
тольевич Сергидов делегат быны-
тынан кыткан кылым. Съезд
түмүтүз Стенан Анатолевич Рос-
сийский Федерация салдытын
байычы түстүү акорор "Бизир кы-
лым Россия" политический партия
тынан Генералмай Собиетин чилие-
кан Саха сиритин сирток талыдан
хожу сардор интелектуария, байык
салдытын уораттарын кайталары-
нор байычыга туруулар келип
булган.

Кини дойдутутар эртэллэт, рондандар кэлэл бар дыонтар сөгүтүн үлүһлэллэ.

— Спед Моска куорат ытыл - мааны сиритэр Кыһыл болуоссат аттытар туурар улукан Кини баянсалга манайтар буолл. Барыта дойду үрдүккэ 672 долгат, 1500 ыгырыылаахтар уонна 2000 - тын тахса жууналистар, медиасулуустар уонна омук дойдутары бөрөстөгүтүлүр кыттыһыны ытылат. Саха сириттэн Президентиг Егор Афанасьевич Борисов, партия Саха сириттэн республикай төрүтүтүн секретара Дмитрий Евгеньевич Глушко, республикай испатом сыйлаахчыта Сахаминанов Афанасьевич уонна да аттытар уонна ыгырыылаах буолан барыта ийи кыттыһыны ытылыт. Бастаан күн сөннөрү кыйдыан үлүһлэллэн буолла. Иккис сөннөрү сүүн бопуруоһунан ду социальнай - экономическай сайдыыт ийини бөлүһүтэр дүүдүлүһүнэн, ыгытыылаахтар. Иккис сөннү чүүн партия тутулулар, кини структуралар үлүһлэт, ситон үһүс сөннү партия сөзүтү демократия сайдыытыгар үлүһтэ. Мин үһүс сөннү ыгытыылаах

Манна Правительством председателя Дмитрий Анатольевич Медведев кандидаты на этот пост избираются из числа Ол курут "Перыкохтантан" саралана, олохтоох улусна-региональный политсоветтар секретардара быйыбарынан талыныахтаахтарынан этта. Быйыбардар кысталган уюуна альтернативный буолуохтаахтарыгар ыйыны оһордо. Кандидаттары кыаачах суох буолуохтаагар чочу тохтоото. Секретардар сыһыта олутуу үйүө тархыталархтар эра буолбакка, олохтоох партийный конференцияга оһоролуору ирдэбин буоларын этта. Быйата кыин партиа нуруохка, хас биирдэи гражданинны чутас буоларыгар туһаанылы уурда, партиа мытар үлэтэ дьонго - нуруохка өссө дьэмпиритийэти буолуохтаагар соруу турарыда.

Иккис кун сьезд сазаланин. Мамия сүрүн боптуруоһунан "Бир ныйлы Россия" бүтүн Россиятаа политический партия лидерин талы буолла. Эрдэ Владимир Владимирович Путин этэ, Конституция ирдэбиллэрин кини туги этэн Партия председателин абырдыһыттан босхолотто. Кини онуктар сьезд делегаттара Бир оомор куластааһылынан Дмитрий Анатольевич Медведев амаатылар. Ошон дойдуну салаа олорор партия лидериян Дмитрий Анатольевич буолла. Владимир Владимирович бейтэти этэлтир. "Бир ныйлы Россия" партия мин эрдэлэх союзнигым, бу партия дьонго көрүүсө чуһаһын уонна үлүтэ - хамсаһа таһаарыллыһары асыгыт быһылар дакаастаатылар, партияны салайыһа социальнай боптуруостарга, национальнай бырайыактарга чугас күүн Дмитрий Анатольевич Медведев буоларын толору айтуубун", - диир улахан сыйабын бейтэти.

Дмитрий Анастольевич тал этгитигэр партия министр туруоруот сорукарыгар бичагы кытта үлө килэ хайааннаахкы барыахтааһын ыбытта. Бичагы кытта үлө сайдыыт бэрэстэһэ буоларын сорукаан ылда. Бу ыбыт олуктур туһунан сайдыыт сана эрэллэргэ тыйаһын хайаан туохута буолуа. Партия даһуу кешаан кээскилэ - ыһаат чөл туруутаах үөрөхкө - биллэһэ.

чынжар үрдүк таһымына, културнай уюуна
духуобунай өйгөтө баай. Ийз дойдугун тап-
тымыр, ийи - ойнон, юрусттар дордохуу-
ларын тутунар буолуохтатар улахан үлэ
бычката баарымын.

Съезд түмүсүгүр шаһылар Украина бөрөстөбинтало. "Белгия Россия минтык таһымнаактык сайдан иһэртитан үрөбл", - диктанышактык уюна чакту иштити олус сөбүлүү, дөйдубуттан кизн тутта иштити, Оссе Саха сирин иштитилин бөлөтти иштити сөбүлүү көрдүт. Малина бөлөт. Президентит Егор Афанасьевит Борисов өнгөтө улаханый, Федеральнай таһымна таһыаччы реинишактан сөргөмөхтэй бөлөтти. Генеральтай Советин иштитиштэртит Егор Афанасьевит көрсөн эрдэлэтэ. Мин бу дөйдү ахыт улахан суолта лаак дыһаһа баран иштитилин ылан иштитиштэрт бастатан туран Чурапчын дөйдүт - сиргитиштэрт махталын улахан Дөйдүт дөйдү түмүсүдүк уюна политический эйэрэ сиктөөк бөлөөрүнө ылан астыт бөлө бардарга "Бөлө иштити Россия" политический партинын уюна кизн туруорбт киздөйтэн Владимир Владимирович Путини өкөм, улусушт, Сахабыт сир сайдырар улахан суолта лаак хардыт өтөрбүштүттан үрөбл, дөйдүттэн астылаһа Билити партиналар бөлөөрөр орууларе олус улакта. Ханый бардар таһымна бөлө бардар партинай системини барыштар. Онон бөлөт арыбых ахыаннах улус ардам - тарым бөлгөһа сиргөтхытти, түн - таһ талан санаабатын түмүн буоллаптытти, бөлөханык барар сайды суолттан иштити аныаһтан хаһа хаһарыт чакчы. Онон бөлө буолуштүт дөйдөсө төгүл ыһытан туран, сайын иштитиштэрт эрдэлөбл, иштити үлөт - ханнаһа бар дөйдөсө иштитиштэрт, дөйдү - сиргөтти дөйдөбүтти баһарыт.

Степан Анатолъевич улахан дьаһалта кыттан кэлбитэ кыныкка кууһутар күөс эл-төрү, санаатыгар санаа салайытара. Элэр орчомтоох салайааччыбыттар кынык үлү-түтөр оһоо үрдүк сөлүһэлэри, чарыдай кыагыбылар, үтүө түмүктэри барыта дьа-

Александр ЗАХАРОВ

Улицтаабы сайынны спартакиадаба

КУЛУМЭХ СҮҮРҮҮЛЭР, БЫЫППАСТАР ТАРДЫҢЫЛАР

Ыйам ийиын 30 күнүгэр улутуе кинигин Магалайын шходролугар улутуе нэһиспектэрин икки ардыларыар чэчэмин атлети-кара, дыахталарга мae тартыһыагыгар, велосипедиян тэбиэгт уонна эстафетага сайыннык спортохтоол буолтх.

Спартакиадада 15 нэгжлэсн 400-гээс ихэдх спортсменнар, трендэр уонна бэрэстэбигэлээр тогтүүлһын мэлһэр. Спартакиада дһын үүрүүдхөөтх аһын спортсменнар парадиритһинг сарлаһан. Парады сарлаһагчһы нэгжлэбһын судуулааг рарлордһаһын нһөөтх нэгжлэктэр бастһн спортсменнар спартакиада бһварын көхтхүлэ.

Спартакзаданн уонна саман сайылын-
нан улууус байылыта Семсэ Яхтодэ ажда-
дэста. Кэби бу спартаккада аһит булукту-
таах 19-с "Миниһары оһуһууларын" илти-
нээри сайытта аһыттыларыннан урета-
лаабын, ким кыахтаныр, бэлэмнээри
көрүү байылытын буоларын баһаыста.
Улууус байылытын социалай боһуруос-
тара солбуһааччы Степин Сарылаев
спортоммелары аждаахын турун, байыт
сайын буолар. Локкитылар илтиһиллэри
салахартан сордох туһурук. Чурагыт
улууһунан Илһимэй Носа (Алһотон) кы-
тарыйан ким туттарыт, бу байыт улууус
тут спортивнай улууус аатын өссө төгүт би-
гирээригэр эттэ. Ветеран спортоммелар аһ-
тарыгыттан тым элбэт Иван Макаров аһр
спортоммелар аһи кыһынны солбуһула-
рыт, ситиһинилэр кыһи турулаларын болһот
этэ уруктү кырдырууһури баһары. Физикес-
кэй кыһууруа уонна спорка управленин
председателя, күрэхтэһи кыһабылһый су-
дһуһата Михаил Итһинэй бу спартакка-
даа хаһаанһылааһар да аһхы спортомме-
лалыттын, кыһылкыһар тэрэһиннээри
үчүкэһин баһаыстаа, кыһаһый күрэх-
тэһөөһө ким күүстөөк, бэлэмнээк кыһа-
рыр баһаыт.

Чэпчэны атлетикада жас да дүстөндрөтү

сүүрүүлэр буудлуудар. Итигтэн сорох гүмүктөр жаныштар: 100 м сүүрүүгэ Хадарган Вероника Николаевна 14,86 сик кэлэ бастаата, иккес - Татьяна Васильева (Мугудай), үчүс - Янина Егорова (Чурапчыс). Эм бу дистициптар эр диктот Мстисл Яковлев (Кытаанах) - 11,84 сик кэлэ бастаа миктот Еремей Ильин (Мугудай) иккес, Володи Михайлов (Чакыр) үчүс буудлуудар. 200 м карыштарга Тая Васильева 30,58 сик бастаата, иккес Вероника Николаевна, үчүс Варвара Петрова (Чакыр) буудлуудар. 800 м сүүрүүгө мууулуубутун кудукт республика бэйр бастык сүүрүүгэ Екатерина Драгунова (Хатыл) 2 мүн 29,15 сик келэн бастаа, Сахая Тарабукта (Мылдарайн) иккес Варвара Тимофеева үчүс буудлуудар. 1500 м эр диктот Дмитрий Степанов (Халдар) 4 мүн 52,48 сик бирикмэлээк бастаата, Дмитрий Саввинов (Чакыр) иккес, Ким Лукоцкий (Чурапчыс) үчүс буудлуудар. Ветераннар диктоттар 2000 м Екатерина Драгунова 4 мүн 48,14 сик кардарууток бастаата, Ульяна Степанова (Болтоно) иккес, Зинаида Андриева (Кытаанах) үчүс буудлуудар. Ветераннар эр диктот 3000 м сүүрүүдөрүгө Дмитрий Макаров (Кытаанах) бастаата, Дмитрий Сингир (Мугудай) иккес, Николай Ко-

	нофитов (Хайахсыт) уһус бундулар
--	-------------------------------------

Мас гардныг хамт дахгалларга "Манчаары оогнуууларын" бичиглэлээр бичиглэлт. Хаанаагнхтгаар даганы элбх, 7 айаагнхтга курхэтгэлээр Сүрдэх күүрүүлэх дачаардах тардыгнхтгаар бусчулар Сорохтор 4 мул ордухтгаар, сэнх баригчлар дээр кэрхистиглэр 50 ю

Хайахсыттан Алена Похосева бастата, Татьяна Дыгосовская (Чурапчы) иккис, Туйаара Барашкова (Сылан) үчүс буоллуктар. 50 кг Мария Игнаткина (Сылан), Аурела Герасименко (Одьулуун), Мария Былчакшова (Чурапчы с.) ииниксэттэлэр. 62 кг лидер дэриникс Матрена Николкина (Чурапчы с.). Туйаара Иванова (Дирхор), Евгения Сорочукина (Алар) буоллуктар. 68 кг Варвара Ефремова (Одьулуун) бастата, Галина Кривонозикова (Волтово) иккис, Татьяна Барашкова (үчүс) буоллуктар. 74 кг Варвара

Мияшьева (Болтогов), Мария Номи (Олуу-луун), Надежда Борисовна (Арьшаах) бастагчарын багц болуулал. 32 ж Лариса Номи (Хадар) бастаа, Вера Иванова (Арьшаах) ижиге, Марина Корина (Кытаанах) үнүс болуулал. 82 ж ууна Кытаанахтан Антонова Иванова бастаа, Диринган Любев. Таруулуучи ижиге, Арьшаахтан Лена Борисова үнүс болуулал. Бары айаалынарга бастаабыт, бириветкек мизганы мыйлыт спортивчилар үлүс сүүрүрмизини хамаандылар кандидаттын ылышчылар, "Майчыры оонаууларын" кытгар бастаган ижигор ижи салгыс даярктангыштактар.

Велосипедчилан сүүрүүтэ дьахталларга
2000 м Наталья Монарзова (Хатгал) баста-
ата, Бадровия Каленюк (Чу-
ратал) с) ииэс, Мария Несте-
рева (Халахсыт) үһүс буолту-
лар 5000 м эр дьонно Николай
Терюков (Кытаанах) урут фини-
шпата, ииэс Халдарган Ва-
силь Лузал, үһүс Чурагыл
Александр Васильев Ветеран-
нара 3000 м Егор Коркин (Му-
гудай) бастаах, Егор Позин
(Талый) ииэс, Николай Зака-
ров (Кытаанах) үһүс буолтулар.
Эстафетада биэр тэтэ
кууэтэх сүүрүктөрдөх Хала-
ар иһиликтэн сүүрүктөр и-
ниэт кэллэлэр, ииэс Чурагал
үһүс Кытаанах иһиликтэ.

[illegible]

Алексей СЛЕНЦОВ

2012 - чилиска Килтура цонна дихуобунас сыла

КУЛЬТУРА ЭЙГЭТИГЭР ҮЛЭЛЭСПИТ ДЬОММУТУН УМНУБАППЫТ

Первый из них Михаил Ефимович 20 лет усталых трудов терпел улуусулар ССРС районун II-с секретарынын уонун районун исполкомунун улусу-бука.

[illegible]

Багар, салхига аягыгилар
жусура улаиеттарын оройон-
нары суби мунах таллар, арас
салинардагы, социалистический
комиссия мунахтарын улаи-
ет сибестон сорох салионин-
нэр, дьерийсиналар баар бул-
буттарын да урдунан, ол улкэр баар
булукуганах дараа, логоту мит-
тик сирелмак улэтигэр оройон-
нары партияный уонна советский
органнары тутуван да сатаан си-
налаламат умкуллубат үгү-
көтүтү иһин тебэ да 20-30 сыл-
лар аасалгытарын иһин махтал
тыларын этигини баарабын
Оройонмуттар уус-уран само-
деятельности, сыйдыгылар ур-
ты болорто урууллары. Оройон-
то ураты да күөгүс куласталах
ырыагытардаах эбиттэ. Биллэ-
пит да пенсиялар олорон чуумгу
хоспор хараканын саван оройон-
салгытына А.И.Кузьмина,
Е.И.Иванова, Ф.П.Готошева,
М.А.Новгородова, В.В.Лыткин,
Н.Е.Савин уода абылтаннах,
ийиһиһах-куойуулаах, көр-чү-
ор куластартын бу баардык ик-
тэргэ дьаһыһа.

Ушун сайлаарга орулган донун изаралын сүтэн, басы, үлдэр-хэмнэснэ сайлансан калбит ыгыт-тарар киһини танинчир үрдүк сыана-была, культура үлэистэрэбэр сүтүрүбүтэ чыгыа ие сүрөгүтэн тыхсар махтага буслар дээн итэргэбэр уопка тани чыгынай ие сүрөгүтэн тыхсар махта тил-ларын айгууэн-сайларыннан наа-чылаа.

Ойгон салты суруйар:
«Кулдура тарилэлэрин орто-
тор чулуу үлэит, бастыг көх-
түс баатын ылар пинэн куот-
лаһыны салы быһа ыытылара,
түмүтэ норуот хаһаайыстыбатын
бастыг үлэиттэрин оройуна-
лары слетутар ончуллара. Оһо
онторсубут дакыһастарбын бө-
рөйөн көрдөхпүнэ 1979с.
түмүгүнэн сол куоталаһыны кэ-
айыһаахтарынан Мугудай-
дары кулдура дьыты (директор
Ювенникова Мария Иланыч-

[illegible]

Мамы таһынан оройунасыз-
тар араас үрдүк таһымнаах лиге-
ратура уюна искуство делега-
торо, кинэ артыыстары, эа-
доһута аатыбыт-сурадыбыт
улуу спортохоннары, балтын ре-
спубликалар, оройуоннар, куор-
аттар делегацияларын хаста
күрүтүүлэр тийгин боспоога
ыгытышылалара. Ол курдук, Гор-
ный-Алтай суруйуучуылара, Ха-
касия литературатын уюна ис-
куствотын күннэри кыстыгыла-
ахтара, ССРС народнай артист-
ката Тамара Ханум, Наталья
Арибасарова бөйүтүмү сайыан
аралыт "Казахфильм" артыыс-
тара, Москва таһынаар Серпу-
хов куорат уонна алмаастаах
Мирная делегациялара үмүтүлү-
бэт ойдубулгери хааларбыттар.
1975 с. бос мыйан 22 күнүгэр та-
рихтэбит аһаах нуучча литерату-
ратураты уонна искусствотын

[illegible][illegible]

Бийиги Чурагчы улуунун
культурагын үлэһитэрэ дэсэ-
ох дэи эбиһит! Утүө-мааны
дэсхмүт таллара-огторо, санылар

сандалар, бэр агосты эгидлэр
бадалар, хун сирни юрдлрбүт
Ты сирни културата Чурагын
укууна: уонна "Турагын этин си-
ридийин" кинигэлэригитер
култура үлэһиттэрин төрүтэр,
ылар үлэлэрин бэлэчэс
сүрүннэһит бары сүрүн салба
аччыларбыт бэлэһирин ахтыла-
рын улуунук суруйан бэрби-
тэр биллэн үйө-сакс тухары ки-
нилэр төрүтүт-салыһыт үлэ-
р, култура үлэһиттэрин
туһунан диир сымбатылар
үүнэр килүүсэр аткыс үйөйүн
хас-бастар үлэһит сүрүөх!

Ол курдуу, 1949-57-ж. култуура отделын сибидирексийн, инспекторунан, РДК директорунан улазбоит Павел Персифорьевич Давыдов, СР културатын үтүмдөх улазгыт, култуура отделын сибидирексийн, кыясыз салгайаччытынан унун сыяларга айнымышпахтык улазбоит Афанасий Алексеевич Соколов, кыясыз, култуура отделын бухгалтера Инокентий Дмитриевич Егоров, СР Бочуоттаах гражданина Алексей Алексеевич Шадрин. 20 жыл СССР райкомун II секретарынан унун райкомга исполкомугар улазбоит СР исполтул ханаайыстыбегын үтүмдөх улазбоит, Чуралгы удухунун Бочуоттаах гражданина Михаил Ефимович Периков, 13 жыл устата СССР райкомун пропаганда, агитация отделын сибидирексийн улазбоит, СР Журналистарын Союхун чилин, Чуралгы удухунун Бочуоттаах гражданина Иван Иванович Федотов, култуура отделын сибидирексийн улазбоит, СР үтүмдөх учутала Николай Иванович Дьячковский, РСФСР норуотун үөрүдиректин туйгун, СССР пропагандара делзатгар, райкомга 15 жыл улазбоит, Чуралгы удухунун бочуоттаах гражданина Инокентий Дмитриевич Неустров, СР културатын үтүмдөх улазгыт Егор Семенович Дьячковский унда суулуун ааышгар удухунутун тахсызбыт култуура, искусствон дегителлор бөлүктөрүн улазбоит-ханаастарын, үлүс бадаларын, сырдик имараларын, кээ тыктарларын суруйышгар кыясызга чыккытүлүбүттөрсөт хонуктастадын ааыз суулгата директорун ишар збоит.

Кинлэг-хиахтарин арайлан биэр-биэр савхайн хөрдөхсө, ах-тайх суруубут хас биэр кийн чүг-гас уруу-хаан дыннорутар, биэр-гэ алхайн аахил догдторутар, үлээнсэхтэрингэр эгт-сагар, күннэт бибэлэрин үлэлэрин-хамнаастарин саната сүлдэр күрдүктэр.

Михаил Ефимович ахталыттыг көрдөхкө хассуруйбут далайлаатарын, бэлэ далайларын кыттабыт түтөнлөрин барытын муунай, чөмчөгөн истип эбит. Уйга унаабыга буоллар бука кини оңорон дьонунар-сэргитинэр утары уунуохтаар халлаага. Кыра тайаһын элэтинэстөх үлөр-хамнаста нүмүдүн, үйгүтөтө кыйаһ үлэстэһэс ыра сааһа өсөөтөн муһуна сийдэһэти буолуо бука.

Ошун маанак чулуу д-шөр-
бут тустанын кесепик сырда-
ган, үйлөрүн-хамыстарын бары-
оттунн көрдөрүн илесте отторор
агус наадлаах. Билгитин сайы-
наах үйөр бөтөтүр, отторор
пүрүктөр да үйсөтүр. Ошун
ирилесте да бу үйсөтүр
сараламатт кесепиклеах үйлөн
сайылыран илесте наада.

Сүүрбэнийг үнээр дүүжингүк
үхэлтэй-хаагаан аасныг дэмж-
мүл-сэргэлтэй албаатар. Очигдоорог
хөгжтэ онгоорууа машааг да-
лаагмаагаахыг сайда илээг илээ-
гээ. Хайда эр илээгидэн сүүрүй-
ааччлалар, сүүрүйлээхтэр эр-
дэргэнтаналарыг юрдуу са-
иларьбыт. Онгог бэлтгэж үөрөх-
билээгүүс сайдаахыг хөгжтэр
хас бөөр барлаах илээгидэн
хосудан да, онгог да таааар
үгээг илээг.

Онон Чурагтыг прохуона атын
улуустартан хвалтснбанса байн-
тин чулуу-маанаа, бастынг улаана

дәлелдерун үйеттүрүм бөлүнүш-
түрүмү боюнча

Михаил Ефремович Першин, Иван Павлович Лыстыкин, чакыларын тутуш ССКП райкомун секретарларын дуоһунналар ана-аналарын кудуктары.

Михайл Ефимович төрийн, салбарын үйлдвэр, иргэдийн хамтын байр, үндүк иргэдийнхээ, хамтын байр да салга үлгэр нотуулар суух хон-турвууллуур, хайван да толотго-тор бигр сүүрүүлэх салбарынхыг курдук көрөмүд Кизил билүүлэх, үндүк културхалах, хамтын да тайхынах делетациялар, омуу-тар калыктарынхыг мунд мексик-тиэр райком секретарынхыг ун-баралтынхыг сүүдэр курту-астар. Бары кишин уратыг уба-астыяллара, түүх да албына, нелдүүнх суух дургынхыг сүүрүүлх сыйханнахаллара ото-тоттод.

[illegible]

Киналар курдук араатар-
дыр, дыку бэйэлэригэр тарлар
чөлүрүн дүррөнөөх куоласта-
ах сазайааччылар Саха сириг
үрдүнүн сардартар буолуо. Муо-
стаас курдук этэн-тыһанан, ким
да аккаастаынарбейт, асонуу-
субот пана ачарог, ирдир үлэ-
лэри үрүтүл-харытан ыраас жуу-
са ууран, иһин-таһын чуолкай-
дыан, ула-кагас ыһыппаса ыһы-
ах дикастаан, орон бөдүрүтүн,
дөриг биллилэринэн уох-чуох
буолбакка бүтүн конференция
муннах дьомо бүк бүтүһүү ба-
ар ойго-санаага калан тараа-
ларын сүтүһэллэр. Ол да иһин
күнүбүр сырыы айы партияны
конференцияларга хаттан бил-
барыанна иһэллэр, ол да курдук
уһунук сүүрбөчүлүн сын үлэ-
лэригэр.

Кинизер байырагын туул олугу күүстөөх салгыар аппарааты түмүлүткөр. Ол курдук, коммунистар партиянын дыйаларына дыйратылар Николай Алексеевич Дьяковский түс-бас, дын-тени, чыныгыга суох ыткан жанын ота. Кадрылар аттарын туруорууга Иван Петрович Васильев кезмөт күүстөр. Пропатанди отдела Иван Иванович Федотов, Иннокентий Дмитриевич Нестеров, секретари, оройуон Бочултаах граждандина Елдокин Михаилына Масарова, ОСКР райкомун унсай отделын сибиди-сийэ, Чурагын улуунун Бочултаах граждандина Любовь Дмитриевна Баранцова курдук байы-ларын үлүлүктөр олуг ирийдик-тээх, дыйаларына дыйратылар.

дээр, дэлгүүнээр үлдлийг дийл
хүүс-нэмэ бүсэлдээр Оройгоо
бары тэрлэлээрнээр, сөнхсөг-
га нилэрнээр тоторо баянлаа-
тэрлээг дийлсээрнээр убаа-
ларнээр дийлсээрнээр сүтэр сал-
агчлар сүүтээрнээр тэрлээ-
р Бичигтэрхэ БИСЖСК рай-
мун тохуу үлдэлтэрнээр, биг-
шир үүднээр саллар нөгчтэр
хүүс-нэмэ бүсэлтэрнээр. Аг-
ил үлдэлтэрнээр шүс түмүү-
бог-богчтэрнээрнээрнээр сэл-
дук убаа-тэрнээр мэйлээрнээр
агачаа-нээрнээр оройгоо-
тухуу-тэрнээр тодоо кол-
торн турн үлдэлтэрнээр у-
агчлар

МАГЕРАСИМОВА-Саятюр
РСФСР культураны утуулса
улунга, ССРС культураны
тулгуша, АПН-ларинион аты
нан журналистский бириний
дурата, Чурагчы улууну
бичуулгач одоостою

(Служба безопасности)

Понедельник, 4 июня	Вторник, 5 июня	Среда, 6 июня	Четверг, 7 июня	Пятница, 8 июня	Суббота, 9 июня	Воскресенье, 10 июня
05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40, 12.15 Женский журнал 09.50 Жить здорово! 10.55 Модный приговор 12.25 Т/с "Женский доктор" 13.20 Смяк 14.00 Другие новости 14.25 Понять. Простить 15.15 Т/с "Девичья охота" 16.20 Хочу знать 17.00 Жди меня 18.00 Вечерние Новости 18.25 Между нами, девочками 19.00 Давай поговорим! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Побег" 22.30 "Первый класс" 23.30 Вечерний Ургант 00.00 Познер 01.00 Ночные новости 01.20 Непутевые заметки 01.40 Х/ф "Биллион бляд" 03.45 Т/с "В лапине закона"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40, 12.15 Женский журнал 09.50 Жить здорово! 10.55 Модный приговор 12.25 Т/с "Женский доктор" 13.20 Смяк 14.00 Другие новости 14.25 Понять. Простить 15.15 Т/с "Девичья охота" 16.20 Хочу знать 17.00 Жди меня 18.00 Вечерние Новости 18.25 Между нами, девочками 19.00 Давай поговорим! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Побег" 22.30 "Первый класс" 23.30 Вечерний Ургант 00.00 Познер 01.00 Ночные новости 01.20 Непутевые заметки 01.40 Х/ф "Биллион бляд" 03.45 Т/с "В лапине закона"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40, 12.15 Женский журнал 09.50 Жить здорово! 10.55 Модный приговор 12.25 Т/с "Женский доктор" 13.20 Смяк 14.00 Другие новости 14.25 Понять. Простить 15.15 Т/с "Девичья охота" 16.20 Хочу знать 17.00 Жди меня 18.00 Вечерние Новости 18.25 Между нами, девочками 19.00 Давай поговорим! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Побег" 22.30 "Первый класс" 23.30 Вечерний Ургант 00.00 Познер 01.00 Ночные новости 01.20 Непутевые заметки 01.40 Х/ф "Биллион бляд" 03.45 Т/с "В лапине закона"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40, 12.15 Женский журнал 09.50 Жить здорово! 10.55 Модный приговор 12.25 Т/с "Женский доктор" 13.20 Смяк 14.00 Другие новости 14.25 Понять. Простить 15.15 Т/с "Девичья охота" 16.20 Хочу знать 17.00 Жди меня 18.00 Вечерние Новости 18.25 Между нами, девочками 19.00 Давай поговорим! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Побег" 22.30 "Первый класс" 23.30 Вечерний Ургант 00.00 Познер 01.00 Ночные новости 01.20 Непутевые заметки 01.40 Х/ф "Биллион бляд" 03.45 Т/с "В лапине закона"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40, 12.15 Женский журнал 09.50 Жить здорово! 10.55 Модный приговор 12.25 Т/с "Женский доктор" 13.20 Смяк 14.00 Другие новости 14.25 Понять. Простить 15.15 Т/с "Девичья охота" 16.20 Хочу знать 17.00 Жди меня 18.00 Вечерние Новости 18.25 Между нами, девочками 19.00 Давай поговорим! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Побег" 22.30 "Первый класс" 23.30 Вечерний Ургант 00.00 Познер 01.00 Ночные новости 01.20 Непутевые заметки 01.40 Х/ф "Биллион бляд" 03.45 Т/с "В лапине закона"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.05 Контрольная закупка 09.40, 12.15 Женский журнал 09.50 Жить здорово! 10.55 Модный приговор 12.25 Т/с "Женский доктор" 13.20 Смяк 14.00 Другие новости 14.25 Понять. Простить 15.15 Т/с "Девичья охота" 16.20 Хочу знать 17.00 Жди меня 18.00 Вечерние Новости 18.25 Между нами, девочками 19.00 Давай поговорим! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Побег" 22.30 "Первый класс" 23.30 Вечерний Ургант 00.00 Познер 01.00 Ночные новости 01.20 Непутевые заметки 01.40 Х/ф "Биллион бляд" 03.45 Т/с "В лапине закона"	06.00 Чемпионат Европы по футболу 2012 г. 05.45, 10.00, 12.00 Новости 05.55 Х/ф "Выстрел" 08.20 М/с "Детские игры" 08.45 М/с "Смешарики" 09.00 Умелый и умники 09.45 Слово пастыря 10.15 Смяк 10.55 Дарья Давыдова 12.15 Х/ф "Самосилление" 15.55 Х/ф "Про любовь" 18.00 Вечерние Новости 18.20 Принцесса Диана. Последни дни в Париже 20.00 Кто хочет стать миллионером? 21.00 Время 21.20 Проконцерт с концертом 22.00 Вся жизнь в перчатках 22.40 Х/ф "Толубал лагуна" 00.40 Х/ф "Викторина" 03.05 Поединки 04.40 Чемпионат Европы по футболу 2012 г. Сборная Германии - сборная Португалии
05.00 Утро России 09.00 С новым домом! 09.45 О самом главном 11.00, 20.00 Вести 11.30, 20.30 Вести-Москва 11.50, 16.45 Вести. Дежурная часть 12.00 Т/с "Тайны следствия" 13.00 Люблю, не могу! 14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь" 15.45 Т/с "Кровинушка" 17.50 Т/с "Сваты" 18.50 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Моя большая семья" 22.55 Х/ф "Надежда-2" 00.05 Землетрясение 01.05 Вести+ 01.25 Торжественная церемония открытия XXIII-го кинофестиваля "Кинотавр" 02.35 Профилактика	05.00 Утро России 09.00 С новым домом! 09.45 О самом главном 11.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва 11.50, 16.45 Вести. Дежурная часть 12.00 Т/с "Тайны следствия" 13.00 Люблю, не могу! 14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь" 15.45 Т/с "Кровинушка" 17.50 Т/с "Сваты" 18.50 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Моя большая семья" 22.55 Специальный корреспондент 23.55 К 100-летию Пушкинского музея. "XXI век" 00.55 Вести+ 01.15 Профилактика	05.00 Утро России 09.00 С новым домом! 09.45 О самом главном 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва 11.50, 16.45 Вести. Дежурная часть 12.00 Т/с "Тайны следствия" 13.00 Люблю, не могу! 14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь" 15.45 Т/с "Кровинушка" 17.50 Т/с "Сваты" 18.50 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Моя большая семья" 22.55 Исторический процесс 00.30 Вести+ 00.50 Профилактика	05.00 Утро России 09.00 С новым домом! 09.45 О самом главном 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва 11.50, 16.45 Вести. Дежурная часть 12.00 Т/с "Тайны следствия" 13.00 Люблю, не могу! 14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь" 15.45 Т/с "Кровинушка" 17.50 Т/с "Сваты" 18.50 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Моя большая семья" 22.55 Поединки 00.30 Вести+ 00.50 Профилактика	05.00 Утро России 09.00 Мусульмане 09.10 С новым домом! 09.55 О самом главном 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.30, 17.30, 20.30 Вести-Москва 11.50, 16.45 Вести. Дежурная часть 12.00 Т/с "Тайны следствия" 13.00 Люблю, не могу! 14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь" 15.45 Т/с "Кровинушка" 17.50 Т/с "Сваты" 18.50 Прямой эфир 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Моя большая семья" 22.50 Х/ф "Человек, который знал все" 00.35 Профилактика	04.30 Футбол. Чемпионат Европы. "Россия - Чехия". Прямая трансляция из Польши 06.45 Утро России 09.00 С новым домом! 09.45 О самом главном 11.00, 14.00, 17.00 Вести 11.30, 17.30 Вести-Москва 11.50, 16.45 Вести. Дежурная часть 12.00 Т/с "Тайны следствия" 13.00 Люблю, не могу! 14.50 Т/с "Ефросинья. Таёжная любовь" 15.45 Т/с "Кровинушка" 17.50 Т/с "Сваты" 18.55, 20.55 Т/с "Моя большая семья" 20.00 Вести в субботу 21.50 Х/ф "Хроники измены" 23.55 Х/ф "Казань-разбойники" 01.55 Футбол. Чемпионат Европы. Нидерланды - Дания	05.30 Х/ф "Суета сует" 07.20 Вся Россия 07.30 Сам себе режиссер 08.20 Смехотанорама 08.50 Утренняя почта 09.30 Сто к одному 10.20, 14.20 Вести-Москва 11.00, 14.00 Вести 11.10, 14.30 Т/с "Залиски экспедитора тайной канцелярии" 15.15 Х/ф "Обратный путь" 16.55 Шутки в сторону 18.55 Смяк 20.00 Вести недели 20.55 Рассмеши комка 21.40 Х/ф "Долина рогов" 00.20 Х/ф "Перед закатом" 01.55 Футбол. Чемпионат Европы. Испания - Италия. Прямая трансляция из Польши
11.10, 13.10 Все включено 12.05 Индустрия кино 12.30 В мире животных 13.00, 07.25 Вести-спорт 14.10 Моя рыбка 14.40, 17.35, 07.35 Вести.ру 15.15 Х/ф "Вирс" 17.05 Вопрос времени 17.55 Местное время 18.25 90х60х90 18.55 Х/ф "Во имя короля" 21.15, 21.45 Наука 2.0. ЕХперименты 22.15 Профессиональный бокс. Антонио Тарвер (США) против Латифа Кай-еде (Нигерия). Бой за титул чемпиона мира в тяжелом весе по версии IBO 00.55 Х/ф "Зона высадки" 02.55 Футбол. Товарищеский матч. Венгрия - Ирландия. Прямая трансляция 04.55 Неделя спорта 05.50 Технологии древних цивилизаций 06.50 Наука 2.0. Большой океан 07.50 Рейтинг Тимофея Баженова 08.20 Top Gear 09.10 Моя планета	10.00 Хоккей. НХЛ. Кубок Стэнли. Финал. "Лос-Анджелес Кингз" - "Нью-Джерси Девилз" 12.30, 21.40 Наука 2.0. 13.00, 08.30 Вести-спорт 13.10 Все включено 14.10 Вопрос времени 14.40, 17.45, 08.40 Вести.ру 15.15 Х/ф "Зона высадки" 17.15 Наука 2.0. 18.20 Неделя спорта 19.15 Планета футбола 19.45 Х/ф "Иностранец-2. Черный рассвет" 22.10 Х/ф "Джонни-мне-моник" 00.20, 06.55 90х60х90 00.55 Футбол. Международный турнир "Кубок вызова". Молодежные сборные. Россия - Англия. Прямая трансляция 02.55 Футбол. Товарищеский матч. Швеция - Сербия. Прямая трансляция 04.55 Футбол. Товарищеский матч. Турция - Украина 07.25 Алло! 17. Последни люди на Луне 08.55 Top Gear 09.45 Моя планета	11.10, 13.10 Все включено 12.00 90х60х90 12.30 "Наука 2.0." 13.00, 08.40 Вести-спорт 14.10, 08.10 Язы. Переагрузка 14.40, 17.35, 08.50 Вести.ру 15.15 Х/ф "Во имя короля" 18.10 Планета футбола 18.40 Х/ф "Джонни-мне-моник" 20.30 FAQ 21.00 Все включено. 21.55 Смешанные единоборства. M-1 Challenge XXXIII. Александр Емельяненко против Ибрагима Магомедова. Прямая трансляция из Ингушети 01.15 Х/ф "Земное ядро: бросок в преисподнюю" 03.50 Наука 2.0. 04.40 Смешанные единоборства. M-1 Challenge XXXIII. Александр Емельяненко против Ибрагима Магомедова 05.45 Бильярд. "Кубок мэра Москвы" 07.40 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы 09.10 Top Gear	10.00 Хоккей. НХЛ. Кубок Стэнли. Финал. "Лос-Анджелес Кингз" - "Нью-Джерси Девилз". Прямая трансляция 12.30 "Наука 2.0." 13.00, 08.10 Вести-спорт 13.10 Все включено 14.10 Рейтинг Тимофея Баженова. Законы природы 14.40, 17.35, 08.20 Вести.ру 15.15 Х/ф "Джонни-мне-моник" 17.05 FAQ 18.05 Планета футбола 18.35 Х/ф "Зона высадки" 20.35 Наука 2.0. 21.00 Х/ф "Земное ядро: бросок в преисподнюю" 23.30, 05.55 "Удар головой". Футбольные шоу 01.00, 05.10 Евро-2012 г. Болеем за наших 02.15 Смешанные единоборства. M-1 Challenge XXXIII. Александр Емельяненко против Ибрагима Магомедова 06.40 Дневник чемпионата Европы по футболу 07.30 Футбол. Чемпионат Европы. Польша - Греция	11.00, 13.15, 18.10 Все включено 11.50, 09.35 Моя планета 12.35 В мире животных 13.05, 15.00, 18.00, 00.45 Вести-спорт 14.15 Страна спортивных 14.40, 17.40 Вести.ру 15.10 Х/ф "Земное ядро: бросок в преисподнюю" 18.40 "Удар головой". Футбольные шоу 19.50 Планета футбола 20.25, 20.55, 21.25 Наука 2.0. Угрозы современного мира 21.55 Х/ф "Спецназ" 22.50 Х/ф "Кандагар" 01.00 90х60х90 01.30 Евро-2012 г. Болеем за наших 04.30 Смешанные единоборства. M-1 Challenge XXXIII. Александр Емельяненко против Ибрагима Магомедова 06.40 Дневник чемпионата Европы по футболу 07.30 Футбол. Чемпионат Европы. Польша - Греция	10.40 Алло! 17. Последни люди на Луне 11.40, 18.35 90х60х90 12.10 SportBack 12.30, 15.00, 18.20, 23.40 Вести-спорт 12.45, 19.10 Футбол. Чемпионат Европы. Польша - Греция 15.15, 21.25 Футбол. Чемпионат Европы. Россия - Чехия 17.30, 01.15, 04.05, 06.55 Дневник чемпионата Европы по футболу 23.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при Канады. Свободная практика. Прямая трансляция 01.55 Наука 2.0. ЕХперименты 02.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при Канады. Квалификация. Прямая трансляция 04.45 Футбол. Товарищеский матч. Аргентина - Бразилия. Прямая трансляция 07.45 Футбол. Чемпионат Европы. Нидерланды - Дания 08.00 АвтоВести 07.30 Картайный футбол 07.45 Футбол. Чемпионат Европы. Испания - Италия 09.55 Технологии древних цивилизаций	08.00 Утренняя зарядка 08.15 "Лондон, значит танец" (ТВ "Звезда") 08.45 "Познание людей: поговорить" Ко Дню социального работника 09.15 "Пропеллер" 09.30 "Дом на Севере" 09.45 "Веселый будильник" 10.00 Концерт юбилею колледжа культуры и искусства. 1 ч. 11.35 "Первооткрыватель Гавриил Ефимов" (ТВ "Томп") 12.20 "Время действовать" (ТВ "Алдан") 12.35 "Современные технологии Севера" 13.00 "Ал-лулук мас" 13.30 "Саха Сирэ. Кунэн кун" 14.05 "Евромакс" 14.35 "Время кино" 16.40 "Мультики из детства" 17.00 "Полярная звезда" 17.45 "Истинный иллит" 18.15 "Саха санаата" 18.45 "Ус кытата" 19.00 "Школа абитуриента" 19.05 "Призвание людей: поговорить" 19.30 "Саха Сирэ. Кунэн кун" 20.05 "Парламентский вестник" 20.35 "Родительский" 21.05 "ТВ спорт": Кенгул тустууа Россия чемпионата 23.00

"Саңа олох" хаһыат анал сыһыарыыта

Шаппыыр
дойдум
Дьүһүрүү

Мин бүгүн эргилэн калым таптыбыр, астар төрөбүл төрүт сирбэр-Обулуумар. Манна күн сирин сырдыгын көрөн, каныс ого булан калтыгый тутан, дьалоо: ого саалым аспыта. Манна ийэ бойдубар эрим, аан бойдубар, нааталым, күн сиригэр тапталым итчимэн килэ эйгэр, билги-көрү аартыгын арыйарга күс-уаа мунуум-кутум. Билигин бу сайынты сылаас күн тулабар дыгы эрэ сылаайар, айылга баралсан көрө симагинэн рүңүң, ерөгөйү эрэ өрө тутар.

Осонгоон ааспыт онуордаах кырдалларын минигин кэрэлэринэн чүрдээри сибээстээн сэмэлэтииттар. Күн сырдык уотугар күүрүгүнүн түтсө-
рунан араас өткүрүн арылгыа кыыспыттар. Эч барс үнүгүсүн
Дойдун арааһы

Дойдун ураты сыйаас-сыйнарас, минхыгэс сыта, ыраастан ыраас салгына сүрүлм-быарым ортотунан киирэн үөрүд дөлгүнүгүр көтөбүн. Харабым далыгар бар барыта остурууда дойдутуттан уратыта суатха дылы.

Мин төрөөбүт дайдын баһаан албаз бааһыналарын, ырыада ыланымыз, тоһоонго тоһоонго дэһээн чаранчырын уонна үс саҕаны үйэлэр туһары кииннээн аһорбун Тааста үрэгинэн аастыралар. Бааһыналар-сайдыйы, байылыат алох алуустара. Күүстээх, түһүстээх үлэ түһүстэрэ. Кинилэр билигин күүһүнү үчүгүлээх кэинэрин кэтэһэн үһийэн сыталлар.

Бу туурар ырыада ыымалынып хатыас чарас. Кырдыас да, кэра көстүү кастыбат бистыбат, уран олохуу быстыбат уйгуута. Чабдык тыымтан сәбирдәх сикжизрин түһэрэн айысра ураты матыгыбын оонньотор. Туус манан туохтук үкүт сәбирдәхтәринэн кистләнэ, дара дуурааларыман кыратә харах хайгыыр уран быһыытын тупсарынар, кэра эйгэ кисталэнтин арынар. Нарын эйгэ, кэра көстүү, илгити үрдүк чытчаада булар. Бу уран көстүү мин астыларым, мин үрдүк чөүгүм.

Бу нийм өр сааһым эркээйтэ. Билигын ахтылганын таһаара өр сааһым оонго-
обут кырбааларынан оруулгү хаамабын. Хас бишрди хардыым дыктыг камил кэ-
рэлхитэ буолан тугос эрэ кистэлэнэ, ыстхыг кэпсиктээз дьыгы. Ол иһин дууһам ийиһитэ
үрүҥкүрүһүтэ биһрээ төрөөбүт дойдубук илэрийэ, хайгыы, сэтээрэ төрөр күүрдүк.

Даша ПОСЕЛЬСКАЯ

Кынат

Ньургун

Улицы ЗАХАРОВА.

Күндү аарааччы! Бүгүн эң болжолтозор республика эдэр суруйааччыларын 17-с, 18-с Субэ муньяхтарын кыгтылылааба, кэскилтеэх эдэр автор, "Эдэр саас" хаһыат корреспондента Ульяна ЗАХАРОВА-СТЕПАНОВА биір кэпсээнин таһаарабыт.

аппетиетээрэ. Хыльманы үерээнэ илэрт кырачаан багтын орлоон күлээхэх-хэ соло булбат этэ. Бу барыта тыа ортуун күнээбэр ологун онгула этэ. Барыта бу-олуохтаарын курдук санаан уолчаан оч-чону үлэлтэбэн, багчаны кыайдым дээн хаһан да аахпат, айгыстыбат этэ.

Билэр үтүө кизгэһэ улууус киллэнигэр суотабай сиббэс киллэриг үөрүүлэх сонун аралара чэйдийи олорон кэлсэбиз. Ньургун суотабай сиббэс туһунан телевизорга эр көрөн, араас "МТС", "Биллийн" рекламаларын эндэллэһэ билэр. Уонна олтон бу аастыг күһүн тастыг убайа Филля байэттин суотабайһын көрдөрбүтээх. Кизин устудуучун буолан дьонго уолларьтар сөн бачача сыһаада ылбылтара. Ньургун кылааһын оролутар бу төрий эмээ сыһыа көстүтэлээн барыта. Хас перемена ахсын уоллартар, кыргыттар буолан бэйэ-бэйэлэригэр ырыа бырахсартан соло булбалтара. Ньургун иһилэр наһаа ымсыырара, дьонугар этэн ылларыан багараара эрэрэ, адата совгох эрэ үлэһит буолан, куруук харчыларынан быстаралларын барытын көрө сылдьар буолан ол туһунан сангарбат этэ. Сиг билэр сиббэс халпат сиринэр ылан да дикк байэттин уоскутунара.

- Чэ, Ньургун, тугу самаастыгыһын? - дикк аратын сөөг куолаһа иһиллибитэ.

- Ээ, олтон. Уол эмээ сангарбакка чэйдэн иһэ-иһэ, аһаабыта буола олорбута.

- Уолбут атарын тангаһа наһаа эргэрбит. Арай түүлэх истээх баччыгыһа ыллалыгыһына, сүрө бэрт, өрүм хаһыс сыһынытты?

- Суох, ийээ, микээ атах тангаһа наадата суох, ити эргэбинэн да сыһылым. Кылааһын оролутар барыларыгар кэригэ суотабайдыахтар. - дикк төлө биэрэн эмээкэ сангарбыһын кулгаада эрэ истэн хаалла. Адыта соһуйан хольдох тына түстэ, биллэ сирин олорор арыһтаах киһиэбин туора алан баран уолугар эргиллэн:

- Ол хас тыһыһыһааһыһы, Ньургун? Сиббэс халпат нэһилигэр олороммут аны манан эрэр телефон ылан оонньуу олохтобугу дуо.

- Уйбаан, бөө тохтодо. Уолгун иһит ээ, уолун иһиттэ сиббэс халпат...

Арай, биир күн дуоно бэрэ үөрбүт-көспүт сирэйдээх үүт харчыга ботуччу кэлбитин кинээтэлти аһаһык кэмилэр кэпсэтиспиттэрэ. Ол кэмлэтэ алорон ий-этэ:

- Тоолуун, Ньургун, эйбэхэ туох на-
аданый, билетин ылар кыахтаахпыт ээ.
Өйүүн аран убайтылаан Мэхээстөөн ку-
ораттылылар. Мэхээс массынатылар
сатпасаа чаас ылар үһү, - дигэн ийэтэ ку-
лутузан олус сымынаастык, ол эрэсэи
сонуу-суу ыйгыта. Ньургун иһилэр хаста
да суотабай телефон дигэн быстарыан
бағарда эрэсэи, урут келда ылбыгтары-
гар торр кроссовка ылбатыгыт дигэн
себүлүлөбөтөрүн биллэрбигитгар арата:
Көр эрэ мань, өссө тугу көрдүүтүн.
Сирдөрүн төрүү да көтүмэ, кыһыс куур-
дук талымас ээ, - дигэн кыһыһытан ту-
- биэс, - түөрт иһинэн таһынан буо-
дуо... - Ньургун аат-караты хардарда.
Арата бачача саната суох олорон ба-
рыт:
- Чэ, көрүөхтүт, - дигэтэ.
Дьэ, ити курдук кыһанах көпөтөтүм
кэнниттэн уолутар арата "НОКИЯ" дигэн
суотабай телефон арылбыта. Уолчаан
уөрөн атада сирэ билбэт эгэ. Тургунник
кыһаһылар илдьэн көрдөрөн музика
этин ыла олсусун бағарыгыт эрэсэи, туу-
түмүмүт. Хорукскаһыгар кичийэн уура
сылдыбыгыта. Кыһын, бағар оймолла-
дағ, билгэр дуобит күрүөр көрдөхпө-
нө тилтүүм, иһэн эрөө, дүөһү өлүгүмүт.

Озо аата ози. Ньургун бияр үтүө күн
кылаайгыгар суотабайым илдьэ баран
оолорго көрдөрбүтэ. Оолор бэрнэ сэр-
гизин, ол күн Ньургун тула
үмүөтүспүтүрө.

Оволор суутунаһар аймалданнарын кылааска саамай сытты-хотуу уол Ганя үгүтөн:

- Орлоор, сарсын улуус хэвийнхэн "ЮДМ", милийсийн эдэр довтогторо, оо-кулаа орлоро шейфгүнэ калаллар үхү. Байнли бары сарсын суутабайдарыгын илдэе кэлэн кыратык кызынхэжилт бу-улаа дин, - дин тал көтөхүтүн бары айаабилтэе.

Няургун үерэнэн баран дыэттигэр кэлбилтэ, ийэтэ кырачаан балтын утутан баран ас бэлэмнэл сылдыра.

- Хайна, Ньургун кэллэнь дуу, чэйдэ-
эн баран мэлхэн, муускун юллээрээр.
Вүгүн хойуутаабылхын иһин сүөһүлэри
аанан бэбэһэ үлүлүһүтэ.

- Ээ, ити кылааһынан кыратык муну-
нахтаалыбыт. Сарсын улуус кинигатан
оролор кэлэлэр үһү, сөнө кыратык 43-
хэдэтэр, оонньуу тэрийэр үһүбүт.

- Чэ, бэрт дий, оччово хата бүтүм
сророб пида буһарыам, - дээн ийэтэ уо-
лун дизи: эйзэстик көрдө. Ньургун
сүх-сал аһаат тахсан маһын, мууһун
дүһаһибыгынан барда.

Кимһалык ийэтэ ас балэмнни сырып-
таһына уол уруугун аажа олорон:

- Ийзэ, сарсын мэн биачэртэ телефонун илдэз барыам, хаартыскага өгтүн түһэриэм, - диэн ыйытта. Онуоха ийгэ:

- Илчмээрийн, байнгынгийн дий
- Отгон аам конгултуу дуо? Базар
терүт да бизчүргэ аялгыа суога.

- Ону кизиз аягынаан бэйиз көпсөтүз. Хайдах саястыгылаахтаргын кытта сыйдыан суолай?

Ньургун илэстэ өрүү олус сымсаарас. Хангал да түтэнгэ сөптөөх элбизти булан уоскутар ураты майгылаах. Оттон

дугаа сууха утараа ыгым, кытаанах бу-
лан киш кылтырдаана Ньургун ий-
мээн сангата суох сылдыаччылар.
Адам кыл-ыгымбаар.

Атын овалор курдук койука дым оон-
аообот, мезе мезчиксабот. Киме элге

Айгууны мурдуг сэтгэары-сэлмнэс мнш-
ылаах булан доргооро огуу
сэбүлүүлээр. Хата, балта Айгууна
агтамаара сур.

(Салгыытын 4 стр.нах)

Кыгас күнүзүз кыйынтыгы хара-
на күзүз. Бий уота сөөк-
тик ыйданаран ты-
быштыңан субуруйар ылтык суолу
үдүк-бадык сырдатар. Харанага улакша
типтээр сараадыан, лабалара сан-
мышан, санаага ылларбыт савастаах
кичилиги үрүң хаары үшүктөткөн тоңон
чонкууан туралара, ханна эрэ чутас
сылылар атахтарын тыһа хоо-сүрүү-
рү, тейиччи ыт үрөң мөрүлүзүз барыта,
- санаага ылларбыт уолтааны кытта
тэңгэ санаардабыгыты, эмгэ да сэм-
дасбигити куту-сүрү баттыырга дылы-
лара.

Уулчаан кырахый чоочокөтүгөр санаа беттыга буолбут күнүн ырыта саныы истэ. Эчи тышынмыта да бэрт. Санаара кыллардакка, бал кайыгыны тышынны кылларбара кууһүрөгү дылы. Маньаха дээр бу тышынны аахай-ыдыбакка ооншоон-көрүлсөн сылды-ылыбыта.

Бу Нуургун дигэн сэттис кылааска үерэнэр уулчаан. Бөрүкү киһэлэттэн ыла санааты улаханннык түһэн, бу бүгүн иккис күнүн сүтүтүн көрдөөн илэр да туһа суох.

Ньюргун ийэлэх аята иккэн маннаа-лар. Ийтэ бизлэр ийэлэх эрзэр, бийтэн пругун, кырачан Айгушканы көрөн үлэлзөбөккэ олорор, оттон аята ийилик электромонтера.

Ньюруги отох кыра сааһыттан үлөрү мээһинин улааппыта. Арата олус кытаанах майгылаах буолан мээһэ атыахтан ыһаһаһабыт этэ. Уолчуан дьахтар истас үлэтигэр барыһыгар көмөлөһөрө. Абырһар муус ылсан, мас тийбэтиһини-атах буолан абырыра. Сэттэ сааһыттан хoduһага киирбитэ. Онтон ыла тохтоло суох, сайын ахсын буһа-ха-аһа отторор.

Бу аастыт сайын эр дьону кытта тэҥнэ сыдыһан уулаах сирдэргэ илинэ хотуурунан от охсон этэ быстан турардаах. Ол ыалды-ыалды кэһээнтин ыамнаа ынах ылан, сарсыраатын собуокка үүт туттарар эппитинин суккута. Ол ыыһыттар отчуттарга уу баһан, эйэ өрөн күөс бөлөһүннэрэ. Дьэ, манны киһи эр киһи булар-хатар кытаанах оскуолаҥар аастыта. Уруккутун курдук сайынны кэһэлэргэ уолаттары кытта боллоспостунан барбакка, аны тыраахтар көлө моһуогурдарына ону өрөмүөннээн араттар көмөлөһөрө. Ньургун ыал улахан оҕото буолан олус

